

KONTEKST

- **Millisel kursusel ja millises õppeastmes kasutan TI-d?**
 - Ma veel ei kasuta TI-d õppetöös, olen pigem selle võimalusi katsetanud, et testida, kas ja kuidas üliõpilased seda võivad olla kasutanud.
 - TI võimalusi olen kasutanud teadustöös (nt tõlkeabi, mahukamast (võõrkeelsest) materjalist ülevaate (kokkuvõtte) saamiseks).
 - **Mis oli algne õppeprobleem või arenguvajadus?**
 - Üliõpilased kasutavad TI-d küllalt massiliselt (eriti kirjalike kodu- ja eksamitööde tegemisel) ja senised õpetamismeetodid (nt ettevalmistus auditoorseks õppetöök, teadmiste kontroll) enam ei tööta, vaja oleks teistsuguseid lähenemisi.
 - Filoloogilistes distsipliinides (kirjandus, kultuur, ajalugu, filosoofia jne) moodustab väga olulise osa tekstide lugemine, nende analüüsimine, tõlgendamine, võrdlemine, seoste loomine, üldistuste/järelduste tegemine, oma mõtete viimistletud ja keeleliselt korrektne sõnastamine jms, mis delegeeritakse sagely TI-le. Seetõttu on vaja tööd tekstiga radikaalselt ümber mõtestada.
 - **Miks otsustasin TI-d kasutada?**
- * Veel ei ole otsustanud, küll aga olen avatud uutele võimalustele, positiivsetele praktikatele ja tahan TI kasutamise võimaluste kohta rohkem teada saada. Nii nagu üliõpilastel on kursus "Digipädevus ja tehisaru" peaks ka õppejõududel olema sarnane kursus. Koolitusvajadus TI vallas on suur!

Joonis 1: foto näide

ÕPPIMISKESKNE ÕPETAMISVIIS

Millist õppimise protsessi TI minu kursusel toetab?

- Sekundaarkirjanduse läbitöötamine (tekstide analüüsimine võrdlemine ja sünteesimine, neist kokkuvõtete tegemine), kuid esmaste tekstide (nt ilukirjandusteosed, arhiiviallikad, filosoofilised esseed jms) iseseisev lugemine ilma TI-abita peab jääma, see on vältimatu.

Millises etapis kasutab TI-d õppija? (ettevalmistus, arutelu, hindamine, refleksioon)

- Seminariarutelude ettevalmistus (arutelu ise toimub suuliselt ja koha peal).

Kuidas tagan, et õppija mõtestab, mitte ei delegeeri mõtlemist?

- Head lahendused mul praegu puuduvad. Võimalik on anda õppijatele ettevalmistamiseks erinevaid materjale (tööjaotus!) ja seminarides saaks siis igaüks rühmaarutellu tuua oma loetud materjali kokkuvõtte/põhiseisukohad, jagada teistega seda materjali, mille läbi töötas ning seejärel teema ühiselt läbi arutada.

ÕPPIJA ROLL

Mida teeb õppija ise?

Otsib TI abil teemakohast (teoreetilist) uurimiskirjandust, töötab selle läbi (probleem: kogu asjakohane teoreetiline materjal ei ole elektrooniliselt kättesaadav ja piirduvad esimeste ettejuhtivate allikatega, mis googeldamisel leitakse (nupukeseid ajakirjanduses, tarbetekstid, blogid jms) -> vajalik õppejõu suunamine)

Kus on tema vastutus?

Läbitöötatud materjalist peab jääma kirjalik jälg, n-ö mälu tugi, mida saab kasutada seminariaruteludes ja hiljem ettevalmistuseks auditoorseks eksamiks. Tekstid arutatakse seminaris läbi, võrreldakse saadud tulemusi, korrigeeritakse neid vajadusel (vastastikkune tagasisidestamine, rühmatöös rollijaotus)

Kuidas toetan kriitilist suhtumist TI väljundisse?

Õppija kasutab mitut allikat seminaris ettevalmistuseks, võrdleb saadud info korrigeeritust/paikapidavust, ka rühmaaruteludes teistega, tekstid peavad olema akadeemiliseks kasutuseks sobilikud (eelnev selgitus, millised need on ja kust võimalik leida) -> vajalik kursuse alguses põhjalikud selgitused, kokkulepped TI kasutamise kohta.

Õpitegevused	Õppija tegevused	Õppija vastutus	Kuidas toetan kriitilist suhtumist TI väljundisse
Tutvub teoreetilise ja uurimusliku kirjandusega	Töötab läbi (TI abiga või ilma) artikli(d) käsitletaval teemal, teeb sellest/neist kokkuvõtte.	Teeb läbitöötatud materjalist endale kokkuvõtte/märkmed ja võtab need seminari kaasa	Allikate kriitiline hindamine
Loeb primaarkirjandust ilma TI abita.	Loeb läbi primaarkirjanduse, teeb endale märkmeid.	Rühmatöö on seotud nii primaar- kui sekundaarkirjanduse lugemisega	TI-d ei tohi selles ülesandes kasutada, kogemus näitab aga, et kasutatakse
Seminariarutelu rühmades	Arutleb rühmas loetud materjalide üle, võrdleb oma seisukohti teiste omadega	Esitleb rühmas enda läbitöötatud materjalide põhipunkte.	Üliõpilaste vastastikkune tagasiside (loetakse samu materjale) ja vajadusel korrektuur.

TI KASUTAMISE MÕJU JA KOGEMUSED – ÕPPIJA VAADE

- Küsitlesin kirjalikult ühe ainekursuse 44 üliõpilast, kes kõik leidsid, et TI on tulnud, et jääda ja seda kasutatakse õppetöös palju (44 õppijast on 38 seda kasutanud, 6 on põhimõtteliselt TI kasutamise vastased ja näevad selles suurt ohtu).
- **Ohud:** mõttelaiskuse soodustamine; eneseusalduse vähenemine; akadeemilise võimekuse (nt mõtlemis-, analüüsi- ja kirjutamisoskus) langus; enda loovuse pärssimine; töö kvaliteedi langus (üheülbalsus, tüüpvastused, kunstlikkus); suunab õppejõude rohkem suulisele teadmiste kontrollile, mis aga tekitab suurt ärevust, kuna ei olla sellega harjunud; suunab ka õppejõud hindamisel TI-d kasutama, millest ei õpi kokkuvõttes keegi muu kui TI; ebaaus abivahend, sest ei näita õppija tegelikke teadmisi; TI ebakriitilist kasutamist on ühiskonnas juba liiga palju (nt ajakirjandus, meditsiin, haridus)
- **Võimalused:** TI kui abivahend (mõtlemise tööriist: keeruliste võõrkeelsete (teooria)tekstide tõlkimine, allikate otsing, keeruliste asjade selgitamine lihtsamalt, keeleabi/grammatikakontroll); enesekontrolli vahend (kordamisvõimalus); õppimise optimeerimine (kiirendamine suurte andme-/tekstimahutudega toimetulek); see on tasuta ja kõigile ligipääsetav (võimaldab õppetöös kaasa lüüa ka siis, kui füüsiliselt ei saa kohal viibida, nt oled haige)
- **Vajadused:** TI kasutamist (millest hoiduda, kuidas targalt kasutada) on vaja õpetada
- **Lõplik autor peab olema inimene ise oma aruga, mitte tehisaru!**
- **TI on õppija ja õppejõu sober, kellega ideid põrgatada, kuid keda pimesi usaldada on rumal!**

ÕPPEJÕU REFLEKSIION

- TI-d tuleb/saab kasutada vastutustundlikult ja teadlikult, see nõuab seniste õpetamispraktikate ümbermõtestamist, korraldada ettevalmistust, spetsiifilisi oskusi nii õppijatel kui õppejõududel (koolitusvajadus!)
- TI-l kui hindajal/tagasisidestajal ei näe ma kirjandus-/kultuuriloolistes distsipliinides võimalust, keeleõppes küll.
- TI kui ettevalmistustöö optimeerija, sest tekstide arv ja maht kasvab pidevalt.
- Praktilised kogemused TI-toega õpetamisel mul veel puuduvad, kuid tahan seda proovida järgmisel semestril.
- TI teemadega tuleb intensiivselt tegeleda, sest see loob uusi võimalusi õppetöös, aitab järjest suureneva kompleksusega toime tulla.